

Za dvig stanovske morale in zavesti

—z Mešetarenje za službe se je v zadnjem času sila razpaslo. Da je tako, je mnogo krivo učiteljstvo samo, ker se obrača na vse mogoče osebnosti. Razmere postajajo vedno nevdružnejše, ker se na žalost intervencije mnogih nepoklicanih osebnosti upoštevajo. Iz tega izvirajo potem pritožbe o krivicah, ki se zgodijo. Poedinci so se navadili obračati tudi do podrejenih uradnikov, da jim pomagajo — seveda čisto na škodo drugih, ki hodijo ravno, službeno pot. Razmere postajajo nevdružne in nujna bi bila od pomoči z zakonito podrobno ureditvijo učiteljskih nameščenj in izpremembo zakona — dokler morala in moralne osnove ne bodo še popolnoma uničene. Da je stanovska in službena morala ravno zaradi neurejenosti pri nameščenjih v krizi, si ne smemo prikrivati!

—z Že tretji primer se je dogodil, da so kolegi in kolegije, ki so se potezale za gotovo službeno mesto, to mesto končno dobile z ministrskim dekretom. Toda takoj, ko so bile imenovane, so hitele preklicavati svoje imenovanje ter so prosile zopet nazaj na svoje staro mesto, ali pa drugam. Angažiranje stanovske organizacije v takih primerih je neodpustljivo in bo sekcija najenergičnejše prosila oblastva, da v takih primerih prošnji-ku družic ne ugodi. Tako postopanje s strani prizadetih je vse obsojno vredno, ker škoduje drugim, ki se resno potezajo za kako mesto.

Učiteljski pravnik

VOJNA LETA SE STEJEJO V POKOJ-NINO

Ker je morda še kdo, ki dvomi, bodo li mu vojna leta (tudi ujetniška), šteta v pokojnino ali ne, priložimo prepis pritrilnega oblastnega odloka: (P. br. 1498/1. Ljubljana dne 8. septembra 1928. Rešenje v zadevi odmere rodbinske pokojnine X-a, sina pokojnega J-na, šolskega upravitelja v L. Z. vloga dne 15. februarja 1928. je zaprosila G., učiteljica v L. za odmero pokojnine za svojega sina X-a po pokojnem očetu J-na. Pregledal sem prošnjo in priložene dokumente ter ugotovil:

1. Glasom rešenja Velikega župana ljubljanske oblasti z dne 9. aprila 1927. P. broj 2839 in overovljenega Uverenja o službeni dobi in službovanju se je nahajal pokojni J. v II. kat. I. skup. in 9. stop. in je tedaj znašala njegova poslednja plača: položajna II/1 6600 Din. osnovne 9 stop. 9240 Din, stanarina 1800 Din skupno 17.640 Din.

2. Glasom potrdila župnijskega urada v Z. z dne 14. II. 1928 61.186 je pokojni J. sol. upr. v L. umrl dne 6. februarja 1928.

Krasne zimske suknje

za gospode že od Din 550— dalje, Hubertus plašče od Din 320— dalje, smučarske obleke Din 310—. Ogromna izbira blaga za obleke in suknje po meri.

LUKIČ, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Toda po nekaj letih, oziroma mesecih se je pa vsa ta mučna situacija predrugačila! Mladinske skladbe in pesmi so se začele vidno množiti po številu in kakovosti. Naši mojstri so začeli pisati — brez naročil. Tako je polagoma prihajal Šuligoj do — izbire. Program novih koncertov in nastopov je bil pestrejši in popolnejši! Nič več se ni bilo treba Šuligoju zahvaljevati; zahvaljevali so se skladatelj samemu zboru, da so prišli na program. Tako se je zgodilo, da je do danes že napisanih in zbranih okoli 800 skladb in pesmi za mladinske zbere in pevске četice. Menda smo s tem številom prekosili tudi kvalitetno več naših kulturnih sosedov na polju mladinske pesmi in glasbe.

Nastala je potreba, da pridejo sedaj še skladbe v javnost, do življenja kajti po vzgledu »Trboveljskih Slavčkov« se je širilo po državi ustanovilo že lepo število podobnih mladinskih zborov in družinic. Tudi med nami Slovenci je že mnogo takih zborov, ki goje v izvenšolskih urah zborovski petje po vseh pravih pevskih in muzikalne umetnosti. In koliko jih bo še oživelo od leta do leta? Nijajo pa ti zbori in zborčiči razen nekaterih boljnjih in slabših pesmaric primerne pevске in zborovske literature. No da, dobrih grl nam seve ne primanjkuje.

Na pobudo in pod uredništvom našega Srečka Kumarja se je v ta namen ustanovila v Zagrebu revija »Grlica«, ki hoče popularizirati od številke do številke serijo naših najboljših mladinskih pesmi in skladb. Prav za prav so »Grlice« vzbudili k življenju »Trboveljski Slavčki«, ki so postali čim dalje bolj izbirni ptiči in kljuni, kdo bi jim zameril... Pri »Grlicah« bo redno sodelovalo nad 40 naših najboljših komponistov in pevskih pedagogov. Samo nekaj imen: Adamič (7 slovenskih narodnih), Grbec (3 belokranjske šaljivke), J. S. Slavenski, M. Tajčević (bugarske koledne pesmi), Pozajčić, Marinković i. d.

3. Glasom istega potrdila in krstnega lista z dne 15. februarja 1928 št. 189 župnega urada v Z. je bil njegov sin X rojen dne 7. VIII. 1920. in živi sedaj v materini oskrbi.

4. Po priloženem uverenju o službeni dobi je znašala na dan pokojnikove smrti njegova službena doba 24 let 8 mes. 23 dni in po uverenju komande ljubljanskega vojnega okruha z dne 3. marca 1928 br. 5355 v kadrovskega mes. roku 1, ter v vojni 5 let, skupaj 30 let 8 mes. 23 dni.

Z ozirom na gornjo službeno dobo in čl. 140 zakona o civil. urad. in ostalih državnih uslužbencih bi znašala njegova pokojnina ob času smrti: a) za prvih 10 let 50% 8820 Din, za 21 let a 2% = 42% 7408'80 Din skupaj Din 16.228'80. Pokojnikovega sinu (edincu) X-u je odmeriti pokojnino po predpisih čl. 144., 146., 147. in 148. zakona o civ. ur. in ost. drž. uslužbencih. Iz gornjih razlogov mu pripada 50% pokojnikove osnovne, to je rodbinska pokojnina letnih 8.114'40 Din.

Zato na podlagi čl. 156. cit. zakona čl. 95 zakona o Glavni kontroli ter pooblastila ministrstva prosvete z dne 9. aprila 1925. P. br. 4151 rešujem, da se X-u, sinu pokojnega šolskega upravitelja v L. J-na izplačuje v breme državne blagajne od 1. marca 1928 naprej rodbinska pokojnina letnih Din 8.114'40 (osemtisočstoštirinaest dinarjev 40 para) pod pogojem, da uživa pokojnino v tuzemstvu in dokler ne nastopi kak primer iz čl. 154 ost. III. uradniškega zakona. O tem se obveščata G. učiteljica v L. in Glavna kontrola v Beogradu s pripombo, da je po čl. 156 urad. zakona proti temu rešenju dopustna pritožba na državni svet v 2 mesecih po vročitvi.

—§ Prošnje in poročila naj se utemeljujejo le z zakonskimi predpisi in ne z osebnimi tolmachenji odnosno s tolmachenji, ki jih dobe od organizacije in se v vlogah na oblastva sklicujejo nanje. Glej »Ročni kat.« str. 37.

—§ Pojasnila in navodila žele mnogi pisмено in ustmeno, uradno in privatno, napravljajo si nepotrebna pota in stroške za zadeve, ki jim jih točno pojasnjuje Roč. katalog v svojih 31 poglavjih. Na vprašanja, ali so prečitali poglavje na str. 7, obmolče, kar je znamenje, da so si prihranili bori znesek, ki ga lahko drago plačajo, kakor že mnogokateri. Pripravnik! Ali ste že v posesti te praktične in koristne knjižice? Vsak učitelj(-ica) bodi naročnik Roč. kataloga.

Mladinska matica

—mm Za božičnice najcenejše in najprimernejše knjige dobite pri Mladinski matici, ki jih daje še vedno s 25% do 50% popustom. V zalogi so še te-le knjige broširane po Din 2'50, vezane po 5 Din »Kresnice IV.«, Pipan: »Kako smo delali radio«, Ribičič: »Miškolin«, Bevk: »Luček in njegov škorec«, Skulj: »Vrt-naričice«. Broširane po Din 3'50, vez. po 6 Din se dobijo še: »Kresnice V.«, Kresnice VI.«, Rehar: »Začarani krogi«, Mačajna: »Brkonja Celjustnik«, Deržaj: »Za veselo in žalostne čase«, Kmetova: »Lovci na mikrobov«.

Izredne publikacije:

Lovrenčič: »Tiho življenje«, kartonirano 6 Din, vezano po 9 Din, 12 Din in 14 Din.

Ribičič: »Miklavževa noč«, kartonirano po 12 Din, vez. po Din 16'50.

Dr. Čermelj: »Tesla«, kart. 20 Din, vez. 24 Din in 28 Din.

pevske kulturi! »Grlica« bo objavljala prvenstveno samo narodne pesmi iz vseh delov naše države, a izbor pesmi bo urejen tako, da bo v vsaki številki dovolj skladb za katerikoli tip šole kakor tudi z ozirom na možnost posameznih pevskih družin. Tudi najnižje organizirane šole bodo lahko s pridom uporabljale »Grlice«. Posamezni letniki »Grlice« bodo vsebovali do 300 najrazličnejših pesmi in skladb. To se pravi biti preskrbljen z notnim gradivom za 15 do 20 let, ko bo narodna pesem še vedno živela med nami in z nami...

Uredništvo »Grlice« bo skrbelo tudi za strokovne članke in navodila v vsaki številki. Za prvo številko je pripravljenih že več tozadevnih odstavkov kakor: naše skladbe, opomba za razumevanje in nasveti za izvajanje, ali in kdaj naj se poučuje po notah in osnovnih šolah, naši sodružniki itd. To so problemi, ki še vedno niso dovolj jasni in čisti v širših pevskih krogih in zborih.

V pevsko-glasbenem delu prve številke bomo srečali imena: Adamič (7 slovenskih narodnih), Grbec (3 belokranjske šaljivke), J. S. Slavenski, M. Tajčević (bugarske koledne pesmi), Pozajčić, Marinković i. d.

Vse prav in lepo... boste rekli sedaj, toda... v darilo vendar ne dobimo »Grlice«, četudi pride božiček s pokloni in voščili v teh dneh. No, da, za potrebno in koristno stvar bo šola že še kje kaj iztaknila in darovala v ta namen, čeprav je stiska povsod. Kompleten letnik »Grlice« bo stal 180 Din (10 zvez.) tako, da ne bo stala posamezna uglasbena pesem povprečno niti 75 par, če smo zanesljivi računarji. Računajte!

Naj bi »Grlica« vzbudila in prerodila vse mlade pevce po naših šolah in dvignila pevski pouk na dostojno umetniško višino. Nič za to, četudi s svojimi uspehi kdaj posekate slavo in dobro ime Šuligojevih »Slavčkov«!

P. s: Ravno te dni je že izšla prva številka »Grlice«. Naroča se pri uredniku S. K. v Zagrebu, oziroma tudi pri tov. Šuligoju A. v Trbovljah.

A. Zerjav.

Vezani letniki »Našega roda«: V zalogi so še I. II. in IV. letnik vez. v polplatno po 21 Din, v platno po 30 Din.

Tretja številka »Našega roda« izide te dni z bogato božično vsebino. List se začne razpošiljati v nekaj dneh, tako, da ga bodo lahko imeli vsi naši naročniki v rokah še pred prazniki.

Naša gospodarska organizacija

Vabilo

NA IZREDNI OBČNI ZBOR

Društva za zgradbo obmorskega učiteljskega doma v Omišlju, ki se bo vršil v sredo dne 27. dec. 1933. v posvetovalnici JUU Ljubljana, Frančiškanska ulica 6.

Dnevni red:

1. Izprememba pravil.
2. Slučajnosti.

Za odbor:

R. Grum, s. r., M. Zor, s. r.,
predsednik. tajnik.

UCITELJSKA SAMOPOMOČ.

V avgustu 1. 1898. je bilo ustanovljeno podporno društvo z imenom »Jubilejska samopomoč«. Po prevratu v 1. 1920. je privzelo novo ime »Učiteljska samopomoč«. Uradniški zakon iz 1. 1931. pa je povzročil, da je iz društva postala Učit. samopomoč (US) registrovana zadruga z omejeno zavezo. Zadruga US s svojimi prednicama je v 36. letu svojega plodnosnega dela in lepih uspehov.

I. Dobrine US: 1. US izplačuje dedičem po umrlih članih posmrtnine, ki se ravna po številu članov (5krat toliko dinarjev kot ima na smrtni dan zadruga članov). Do 10. decembra 1933. je bilo izplačanih posmrtnin v znesku Din 2.516.857'50. 2. US zbira od članov obvezne prispevke a Din 60— (enkrat za vselej) za podporni sklad, iz katerega bodo prejemali zadrugi člani denarne podpore kot brezobrestna posojila. V podporni sklad je bilo do 7. decembra 1933 vplačanih Din 101.980—, 3. Zadnji občni zbor (14. V. 1933) je s § 13. odst. 3.) ustanovil starostni podporni sklad, iz tega sklada se bodo nakazovali celotni ali vsaj delni članski prispevki za nekaj članov, ki so najdalje časa v US; te olajšave bo dovoljevalo načelstvo US, upoštevajoč denarno moč starostnega podpornega sklada. V ta sklad se ni bilo do 10. decembra 1933 vplačanih nikakih zneskov. (Gl. IV./2.1)

II. Članstvo US. Člani US postanejo lahko učitelji, učiteljice, profesorji, soproge in vdove učiteljev ali profesorjev ter soprogi učiteljev in kraljevini Jugoslaviji, ako so zdravi in ne preko 45 let stari. Sprejemna doba od 20. do 45. leta.

III. Sprejem v US. Za sprejem v US se oglašite pri upravi zadruga v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6 ali pa pri naših zaupnikih v srezu, kjer prejmete potrebne tiskovine (prijavnica, pristopnica). Te izpolnite, preskrbite na tiskovini »prijavnica« potrdilo od zdravnika, šol. upravitelja ali našega zaupnika in odpošljite zadrugi upravi v Ljubljano.

IV. Sprejemne pristojbine. Sprejemne pristojbine so za priglasec do 25. starostnega leta enotne s prispevkom za podporni sklad Din 97—, od 25. leta dalje pa dvojne, in sicer: 1. za 100% posmrtnino zneski od 101 do 146 Din in za vsako nad 25. starostno leto po Din 150— doplačila; 2. samo zneski od 101 do 146 Din, zato pa se izplača po njihovi smrti za vsako nad 25. leto po 12% manjša posmrtnina. Tu se upošteva sprejemna doba od 25. do 45. leta, z zadnjim 44. sprejemnim letom se zniža posmrtnina za 24%. Presežki, ki nastanejo pri izplačilu okrnjenih posmrtnin (IV./2.), gredo v starostni podporni sklad (I./3.). Sporočiti: ali ste se odločili za 1, ali 2. način sprejemnih pristojbin! Nekaj pojasnil k temu: 1. Priglasec A, star 24 let, plača ob sprejemu Din 97—. Dediči prejmejo po njem 100% posmrtnino. 2. Priglasec B, star 30 let, plača a) po načinu IV./1. Din 116— in doplačilo 6krat a Din 150—, skupaj Din 1.116— za 100% posmrtnino ali b) po načinu IV./2. Din 116—, to je brez doplačila. Posmrtnina je 928%. 3. Priglasec C, star 44 let (zadnje sprejemno leto), plača a) po IV./1. Din 146— in 20krat a Din 150— doplačila, skupaj Din 3.146— za 100% posmrtnino ali b) po IV./2. Din 146— za 76% posmrtnino.

Obračun sprejemnih pristojbin in položnico za nakazilo dobi vsak priglasec od zadruga uprave.

V. Članske obveznosti. Članski prispevek znaša za vsak smrtni primer Din 5— in enkrat na leto (v januarju) Din 10— za rezervni sklad in upravnino. V letu 1931. je bilo 29, v 1. 1932. 25, in v 1. 1933. (do 10. nov. 1933) 29 smrtnih primerov.

VI. Delež znaša Din 10—. Vsak član jamči s še enkratnim zneskom.

VII. Koristi članstva v US. Svoji dobivajo posmrtnine — v decembru 1933 okrog Din 12.600—. Iz podpornega sklada se bodo od julija 1934 nakazovale članom US denarne podpore kot brezobrestna posojila. Iz starostnega podpornega sklada se bodo čez ne-

kaj let krili članski prispevki za člane, ki so najdalje časa v zadrugi. V težkih časih (smrt, nesreča v družini, bolezen itd.) si prihraniš moledovanje za posojilo v posojilnicah ali pri denarnih mogotcih. Član US je res pravi tovariš, ker dejansko pomaga svojemu tovarišu(-ici) ali njegovi družini v sili in potrebi. V življenju in ob smrti bomo dostojni, čuvajmo ugled učiteljskega stanu, da bomo vredni slovesa, ki ga učiteljstvo uživa med narodom.

VIII. Moč US. Zadruga ima okrog 2550 članov, to je nad polovico vsega učiteljstva v dravski banovini. V 16. števil. »Učit. tovariša« od 23. novembra 1933 čitamo v članku »Stanovsko gospodarska razmišljanja« sledeče: »Posamezniki smo le majhni prav neznamni drobci — tudi v gospodarskem oziru. Toda če se strnemo tudi na tem polju vsi, predstavljamo nezlomljivo moč, ki more uspešno kljubovati še hujšim prilikam kakor so današnje. V skupnosti je neizmerna in nezlomljiva sila.«

IX. Poziv nečlanom. Včlanimo se v US prav vsi pripadniki učiteljskega stanu v dravski banovini. Kako močni in silni bomo, kako velike zneske bodo prejeli člani in njihove družine v potrebi in nesreči! Oklenimo se strogo stanovske US in ustvarili si bomo sami lepšo bodočnost. Žrtve, katere si s tem prostovoljno nalagamo, ne bodo zaman: one lajšajo nam in našim družinam težko gorje, ki prej ali slej zadene prav vsakega zemljana.

X. Za vsa pojasnila v teh zadevah se obrnite na zadrugo upravo Učit. samopomoči v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Ekskurzijiski odsek

—co Smučarski tečaj. V zadnji številki »Učit. tov.« je bila pomota glede prijavnega roka. Rok traja do 22. dec., in ne do 7. dec. Vse, kar je bilo javljeno na tem mestu, ostane neizpremenjeno. Kdor še reflektira na udeležbo, naj se takoj javi. Vsa podrobna navodila, tako glede opreme, odhoda etc. bodo vsakemu priglasecu pravočasno javljena, in sicer pisмено. Prijavnina, ki znaša 30 Din naj se po možnosti pošlje v naprej na »Eks. odsek« pri Sekciji JUU za dravsko banovino, Ljubljana, Frančiškanska ulica. Zasluduje tozadevna poročila v dnevnem časopisju!

Smuk.

Šolski radio

—r XII. teden. V soboto dne 16. decembra bodo oddajali ob 9. uri učiteljski abiturienti in proslavo rojstnega dne Nj. Vel. našega kralja sledeči program:

1. Koračnica; trio (klavir, čelo, vijolina).
2. V znamenju kraljevega rojstnega dne; govor.
3. Slovanske narodne; kitara solo.
4. M. Lamut: Kralju Aleksandru za rojstni dan; deklamacija.
5. Narodne pesmi:
 - a) Ko so fantje proti vasi šli;
 - b) So ptičice zbrane;
 - c) Oblaki so rdeči.
 Poje kvintet.
6. Dogodki iz življenja našega kralja.
7. Francoski plesi; kitara solo.

Zar je morala doč; vijolina s spremljevanjem kitare.

8. Himna; trio (klavir, čelo, vijolina).

V torek dne 19. decembra bo »Ura sokolskih pesmic v razgovoru in petju.« Nastopijo učenci 5. razr. drž. n. šole v Novem mestu pod vodstvom učitelja g. Marjana Tratarja. Razpored: O ustanovitvi Sokola in Tyršu; o sokolskih zletih v Pragi in Ljubljani; 70 letnica »Južnega« — Ljubljanskega Sokola; o sokolski telovadbi in »Naši radosti«; nekaj besed o br. E. Ganglu. Med temi točkami deklamacije iz Gangleve pesniške zbirke »Mladi sokolski rod«: Mi mladi Sokoli, Sokolič in domovina. Sokolič Aleksandru. Dve pesmi in Mi Sokolič — ter petje znanih sokolskih koračnic iz Juvančeve sokolske pesmarice, in sicer: Naša stara prava, Pohod Sokolov, Jugoslovanska mati in češka legionarska »Za Tyršem«. Pokažite mladini lista: Sokolič in Naša radost!

V petek dne 22. decembra bo oddajala Mestna ženska realna gim. v Ljubljani božično proslavo.

Razpored:

1. Božični pozdrav s spremljevanjem klavirja: Sveta noč.
2. Recitacije božičnih pesmi, deklamirajo gojenke nižjih razredov.
3. Božični motivi (klavir solo).
4. Tri božične pesmi, poje pevski zbor.
5. Golja: Prizor iz Petrkovih sanj.

Kmetijska radio predavanja: V nedeljo dne 17. decembra ob 7. uri 45 min. Naše srenje (agrarne skupnosti); ing. Pirc Alfonz. Ob 10. uri: Ravnanje z letošnjimi vini s posebnim ozirom na zmanjšanje kisline; ing. Zupančič Ivo.

DAMSKI jesenski in zimski PLAŠČ,

ki vam ga dobavi

Nizka cena!

DRAGO GORUP & Co.

Nizka cena!

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 16 L.

je zadnje mode, najboljše kvalitete, prvovredno delo.